

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/175614,Gdynia-pamieta-Chwala-komandorom-16-grudnia-2022.html>
29.04.2024, 04:55

Gdynia pamięta. Chwała komandorom! - 16 grudnia 2022

W Gdyni-Oksywiu odbyły się uroczystości ku czci wybitnych oficerów Marynarki Wojennej, obrońców Helu w 1939 roku, na których 70. lat temu dokonano komunistycznej zbrodni sądowej.

W intencji marynarzy pomordowanych i represjonowanych w okresie stalinowskim została odprawiona Msza święta w kościele garnizonowym Marynarki Wojennej w Gdyni. Poprowadził ją ks. probosz kmdr Zbigniew Rećko, który w kazaniu nawiązał do biografii komandorów. Po zakończeniu Mszy uczestnicy wydarzenia przeszli w uroczystym pochodzie na Cmentarz Marynarki Wojennej w Gdyni.

Tam, w Kwaterze Pamięci, zostały złożone wieńce i wiązanki. Słowo do zgromadzonych wygłosili m.in. wicewojewoda pomorski Mariusz Łuczyk i przedstawiciele rodzin zamordowanych marynarzy.

Wydarzenie odbyło się w pięknej oprawie wojskowej, przy udziale zastępcy Dowódcy 3. Flotylli Okrętów komandorem Wojciechem Sową. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował prof. Krzysztof Szwagrzyk wraz z delegacją przedstawicieli Oddziału IPN w Gdańsku, w tym naczelnikiem Oddziałowego Biura Badań Historycznych dr Danielem Czerwińskim i Danielem Sieczkowskim.

Kwatera Pamięci powstała jako upamiętnienie bohaterów obrony Wybrzeża, ale także

męczeństwa polskich marynarzy, jakiego doświadczyli z rąk komunistów. Na terenie kwatery spoczywają szczątki admirała Józefa Unruga, jego żony Zofii i 18 podkomendnych, a także szczątki kontradmirała Stanisława Mieszkowskiego, kontradmirała Jerzego Staniewicza i komandora Zbigniewa Przybyszewskiego, zamordowanych przez funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa PRL.

Kolejnym punktem uroczystości była konferencja naukowa na Akademii Marynarki Wojennej, podczas której przedstawiono następujące tematy:

- *Proces komandorów jako oś represji stalinowskich w Marynarce Wojennej* – dr hab. Piotr Semków, prof. AMW
- *Nie tylko sprawa komandorów – represje komunistyczne w Marynarce Wojennej w okresie stalinowskim* – Daniel Sieczkowski, IPN Gdańsk
- *Prace zmierzające do ustalenia miejsc pochówku pomordowanych żołnierzy, ekshumacja ich szczątków i proces identyfikacji* – dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, zastępca prezesa IPN
- *Ojczyzna-obowiązek-morze-Morskie Szkolnictwo Wojskowe* – prof. dr hab. Antoni Franciszek Komorowski, AMW
- *Losy świadków historii* – przedstawiciele rodzin pomordowanych Komandorów MW
- *Obrona Rejonu Umocnionego Hel w kampanii wrześniowej 1939 – nowoczesne technologie w kształtowaniu postaw patriotycznych. Stanowiska VR* – Robert Witosławski, wnuk obrońcy Helu

Uroczystości zostały objęte patronatem honorowym Mariusza Błaszczaka – wiceprezesa Rady Ministrów i ministra obrony narodowej oraz Wojciecha Szczurka – prezydenta Miasta Gdynia.

Organizatorami wydarzenia byli: kadm. Mirosław Jurkowlaniec – dowódca 3. Flotylla Okrętów, kadm. Prof. dr hab. Tomasz Szubrycht – komendant-rector Akademii Marynarki Wojennej, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku, Stowarzyszenie Byłych Żołnierzy Morskich Sił Specjalnych FORMOZA oraz komitet organizacyjny pod przewodnictwem dr Barbary Pytko.

* * *

Lata stalinizmu to jeden z najbardziej dramatycznych rozdziałów w dziejach polskiej Marynarki Wojennej. Jedną z ofiar tego okresu był kmdr Stanisław Mieszkowski: ochotnik wojny 1920 r., obrońca Wybrzeża w 1939 r. oraz jeden z najbardziej zasłużonych oficerów marynarki po II wojnie światowej. O jego życiu, zasługach, aresztowaniu i śmierci można przeczytać w książce [Amor patriae nostra lex. Rzecz o komandorze Stanisławie Mieszkowskim](#) autorstwa Dariusza Nawrota i Józefa Wiesława Dyskanta.

► [Kup publikację](#)